

COMMISSIE VOOR DE
BESCHERMING VAN DE
PERSOONLIJKE LEVENSSFEER

ADVIES nr. 16 / 93 van 7 oktober 1993

O. ref. : A / 010 / 93

BETREFT : Ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van artikel 20 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid op artikel 29;

Gelet op artikel 20, § 1, 1E, lid 3 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Sociale Zaken d.d. 2 juni 1993, aangevuld door een nota d.d. 10 augustus 1993 van de door de Minister aangewezen ambtenaar;

Gelet op het verslag opgesteld door dhr A. WINANTS,

Brengt op 7 oktober 1993 het volgende advies uit :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG :

Het ontwerp van koninklijk besluit dat voor advies aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer werd voorgelegd, beoogt een afwijking te bekomen op de verplichting van mededeling, wat de medische persoonsgegevens betreft (artikel 2, lid 1, 7E van de wet van 15 januari 1990).

Deze afwijking zou van algemene aard zijn, bestemd zijn voor "de instellingen van sociale zekerheid" en onbeperkt zijn in de tijd.

II. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP :

A. Wettelijke basis.

Artikel 20, § 1, 1E, lid 3 bepaalt dat "bij in Ministerraad overlegd besluit en na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer de Koning afwijkingen (kan) voorzien op deze verplichting" (van mededeling) aan de gerechtigden op sociale zekerheid, van de sociale gegevens van persoonlijke aard waarop de instellingen van sociale zekerheid zich hebben gesteund bij de bepaling of de beoordeling van hun rechten.

B. Rechtvaardiging van het verzoek om afwijking.

Als beweegreden voor de vraag om afwijking wordt aangevoerd dat "de mededeling aan betrokkene van de medische gegevens waarop een beslissing aangaande zijn rechten op sociale zekerheid is gesteund in tal van gevallen onverantwoord zou zijn omdat deze informatieverstrekking schadelijke gevolgen zou kunnen hebben voor zijn gezondheidstoestand."

Bovendien vermeldt het koninklijk besluit dat "de wetgever zelf de noodzaak van deze afwijking heeft aangehaald in de memorie van toelichting bij het wetsontwerp over de Kruispuntbank."

C. Bespreking.

De voorbereidende werken van de wet (Memorie van toelichting, Gedr.St., gewone zitting, 1988-89, nr. 899/1) zijn formeel wat betreft de volstrekt uitzonderlijke aard van de beperking van het recht op kennisgeving. Het voorbeeld dat in de voorbereidende werken wordt aangehaald, heeft betrekking op het geval waar "**de informatieverstrekking schadelijke gevolgen zou kunnen inhouden voor de gezondheidstoestand van de betrokkene (bijvoorbeeld de mededeling van een ernstige ziekte)**".

Het ontwerp van koninklijk besluit gaat verder, aangezien het vooropstelt dat de mededeling van medische gegevens **ipso facto** schadelijk is voor de gezondheid van de persoon die de gegevens vraagt.

Het ontwerp sluit dus de mededeling **van elke medisch persoonsgegeven** uit in het kader van artikel 20, dat wil zeggen, aan de betrokkene zelf.

Bovendien wordt in de consideransen gezegd dat de mededeling niet noodzakelijk schadelijke gevolgen **heeft**, maar dat ze er **kan** hebben.

Het eventueel schadelijke karakter van gelijkaardige mededeling blijkt dus niet te worden beoordeeld.

In de nota van 10 augustus 1993 van de door de Minister aangestelde ambtenaar wordt trouwens gezegd dat "het schadelijk karakter van de mededeling van bepaalde medische gegevens kan meestal niet beoordeeld worden door een controlerend geneesheer ... doordat hij de betrokkene niet voldoende persoonlijk kent."..."Daar de kennisgeving van de beslissing en de mededeling van de stukken schriftelijk gebeuren, kan de controlerend geneesheer ook niet de toestand van de betrokkene beoordelen op het ogenblik dat hij de stukken zal ontvangen. Om redenen van voorzichtigheid en preventie is de mededeling van medische gegevens aan de betrokkene daarom af te raden in het belang van deze laatste zelf."

De volstrekt algemene en automatische aard van de afwijking spreekt vanzelf. Voornoemde nota preciseert immers dat "zelfs indien zou aangenomen worden dat bepaalde medische gegevens niet schadelijk zijn voor betrokkene is de algemene niet-mededeling van medische gegevens toch aangeraden. Indien nl. soms wel medische gegevens worden meegedeeld en soms niet, kan de betrokkene daaruit afleiden dat bij niet-mededeling de gegevens van ernstige aard zijn en ze hem omwille van het schadelijke karakter worden onthouden. Een gerechtvaardigde niet-mededeling zou dan juist een schadelijk effect krijgen."

De Commissie kan niet instemmen met deze redenering.

Artikel 20, § 1, 1E, lid 3 heeft een uitzondering op de algemene kennisgevingsplicht ingesteld. Deze uitzondering moet restrictief worden geïnterpreteerd, wat in dit geval wil zeggen dat de eventueel schadelijke gevolgen voor de gezondheidstoestand van degene die de gegevens vraagt, **effectief** moeten worden beoordeeld. Indien men de tegenovergestelde conclusie trekt, zou dit erop neerkomen dat heel het systeem ingesteld door artikel 20 van de wet van 15 januari 1990, zou worden omgekeerd doordat men wat als uitzondering was bedoeld, verheft tot algemene regel. De Commissie is bijgevolg van oordeel dat het ontwerp van koninklijk besluit dat haar voor advies werd voorgelegd, ingaat tegen de filosofie van de wet van 15 januari 1990, die een zeer ruim recht op kennisgeving waarborgt voor de rechthebbenden op sociale zekerheid.

Het ontwerp van koninklijk besluit blijkt geen enkele mededeling te voorzien van medische persoonsgegevens door tussenkomst van de behandelende geneesheer. Als argument hiervoor wordt ingeroepen dat de behandelende geneesheer niet altijd gekend is op het ogenblik dat de beslissing in het kader van artikel 20 wordt meegedeeld.

Deze redenering lijkt weinig overtuigend, aangezien in de nota van de door de Minister aangestelde ambtenaar wordt aangegeven dat een "mededeling ... van de controlerend geneesheer aan een derde geneesheer, in de praktijk weinig nuttig (lijkt)." Het **tegenovergestelde doet zich voor**, aangezien het de behandelende geneesheer is die medische gegevens meedeelt aan de controlerende geneesheer. Bijgevolg is in het merendeel van de gevallen de behandelende geneesheer gekend en kan er dus een systeem worden bedacht waar, door afwijking op artikel 20, een mededeling van medische gegevens die **schadelijk zijn** voor de gezondheidstoestand van de persoon die de gegevens vraagt, zou gebeuren via de tussenkomst van zijn behandelende geneesheer of die van een geneesheer die hij heeft aangewezen. Het is trouwens dit systeem dat door de wet van 8 december 1992 wordt ingesteld, dat in zijn artikel 10, § 3, met betrekking tot het recht op toegang, voorziet dat de belanghebbende de mededeling van medische gegevens bekomt door tussenkomst van een geneesheer die hij heeft gekozen.

Bijgevolg,

is de Commissie van oordeel dat de afwijking die door het ontwerp wordt toegekend, onaanvaardbaar is, gezien het algemeen en automatisch karakter ervan.

OM DEZE REDENEN :

Brengt de Commissie een **ongunstig** advies uit.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) J. PAUL.

(get.) P. THOMAS.